

"הדבש, שרומז על שלימות הגילוי דפנימיות התורה לעתיד לבוא" (חמשה עשר בשבט ה'תשנ"ב)

שבת בראשית

שבת בצומת

על שבת בראשית ידוע הפתגם שטבעו נשיאי חב"ד: "כמו שעומדים בשבת בראשית – כך הולכת השנה כולה". כלומר: השנה כולה מושפעת ו"מקבלת" משבת בראשית. אבל לא רק משבת בראשית יש השפעה על השנה כולה, אלא חודש תשרי כולו על כל מועדיו משפיע על השנה כולה, ובמה מתייחדת שבת בראשית? אלא ששבת בראשית נמצאת במקום אסטרטגי ביותר: בצומת שבין חודש תשרי שכולו חגים, קרבת ה' והתעלות – לבין ימי החולין כולם, כאשר מה שעומד ראשון לפנינו הוא מרחשוון שאין בו שום ימים טובים. ואיך באמת ניתן לבצע מעבר כזה? מקודש לחול, מהתעלות ליום-יום? איך מצליחים "למשוך" אל תוך החולין את כל מה שצברנו והתעלינו במהלך החודש? והלא הכל נעלה ומרומם כל כך, ומובדל מענייני החולין כולם? התשובה לכך היא שבת בראשית: משום שהיא כוללת את שני העניינים גם יחד: קודש וחולין – יש בה הכוח להשפיע את הכל על שנת החולין! שבת בראשית חלה תמיד בחודש תשרי, והיא שבת מברכים של חודש מרחשוון. היא חותמת את חודש החגים מצד אחד, ופותחת את "שנת החולין" מצד שני. גם תוכנה של קריאת התורה בשבת בראשית: בריאת וחיידוש העולם כולו - נותן את הכוח להתחיל מחדש, ולהעמיד כפי שצריך את העבודה בענייני העולם במשך השנה הבאה.

אז מה זה "בראשית"?

חז"ל מסבירים כי התורה נקטה דווקא במילה "בראשית" כדי לציין את התחלת הבריאה, כי מילה זו טומנת בחובה משמעות נוספת: בראשית=ב' (2) ראשית. 2 דברים שהם הסיבה לבריאת העולם: התורה וישראל. זאת, כמובן, מלבד פרושה הפשוט של המילה בראשית – התחלה. תחילת בריאת העולם. גם רש"י, בפרושו לפסוק מביא את 2 הפירושים הללו: קודם את הדרש – בשביל התורה וישראל, ואז את הפשוט-התחלה. ומדוע הוא מתחיל בדרש ולא בפשוט? יותר מכך: ידוע הכלל כי אם ישנם 2 (או יותר) פירושים על מילה אחת, יש קשר ביניהם. אז מה הקשר בין 2 פירושים אלו? לכאורה הם פרושים שונים מן הקצה אל הקצה! ובכלל, עוד לפני כן, אומר רש"י שאת התורה היה צריך להתחיל מהמצווה הראשונה שנצטוו בה בני ישראל (קידוש החודש) אולם, משום שהתחלת התורה היא לא בנוגע לתורה (המצוות) וישראל, אלא עניינים הקשורים לבריאה עצמה, לכן התורה מתחילה בבריאה ובהוכחה שה' הוא "בעל הבירה"-בורא העולם ומנהיגו. אם כן, מתחזקת הקושיה: למה הוא מביא מיד אחר כך את הפרוש ש"בראשית"=ב' ראשית כפרוש ראשון, הלא הוא עצמו אומר שלא זה העיקר כאן אלא הבריאה עצמה!

"ובנו בחרת" = בגוף שלנו.

אם נתבונן היטב בלשון חז"ל המובאת לעיל – נבין את התשובה: זה שישראל והתורה נקראו "ראשית" אומר שהם ההתחלה, ואם הם ההתחלה של העולם, אז חייב להיות שיש קשר בינם לבין העולם. לא מדובר פה על מעלה נעלית ונשגבה שלהם שהיא בלי ערך כלל לבריאה, אלא מעלה שקשורה ושייכת לעולם. מדובר פה על הבחירה הנעלית ביותר של ה' בעם ישראל – הבחירה המוחלטת, "בחירה חופשית", כפי שהיא שייכת רק בדרגות הגבוהות ביותר באלוקות-הבחירה ביהודי כפי שהוא שווה לאומות העולם – מצד גופו החומרי הפשוט. גם מבחינה זו בחר בנו ה', למרות שמבחינה זו אין הבדל כלל בין היהודי לגוי – ה' בחר ביהודי. וזו היא הבחירה האמיתית – בחירה שאינה נובעת ואינה מושפעת משום גורם פנימי או חיצוני. בחירה חופשית. ובמה? בגופו של היהודי. אם כן, ב"בשביל ישראל" הזה, המרומז במילה בראשית, הכוונה היא לא למדרגות נעלות, לבחירה בנשמה וכו', אלא לגופו של היהודי שהוא חלק מהותי מהבריאה, הסיבה של הבריאה והגורם את מטרתה ושלמותה: לגלות את מעלת ישראל והתורה כפי שהם באים לידי ביטוי דווקא בעולם הגשמי הזה. (ואכן גם מעלת התורה ניכרת יותר דווקא בעולם הזה, ופסקי התורה נתונים בידי בית דין, ו"לא בשמים היא").

כעת גם ברור הקשר של פרוש רש"י שהזכרנו-מדוע התחילה התורה בבריאת העולם ולא במצווה הראשונה שנצטוו בה ישראל-וכמו שאומר רש"י: "משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים" כדי להראות שה' הוא בורא העולם, בשביל עמו ישראל שהם חלק בלתי נפרד מהעולם הגשמי שלנו. גם כאן מדובר על הבריאה, ועל חלק חשוב ביותר בתוכה!

"הדבש, שרומז על שלימות הגילוי דפנימיות התורה לעתיד לבוא" (חמשה עשר בשבט ה'תשנ"ב)

בראשית, נח, לך-לך

מעניין לראות שגם בסיום פרשת בראשית, אנו נתקלים בסוג דומה של בחירה-ונח מצא חן בעיני ה'. מציאת חן היא למעלה מטעם ודעת, בחירה חופשית. ומשום בחירה זו, מציל אותו ה' מהמבול (כמו שמסופר בפרשת נח), ובסופו של דבר מזרעו של נח (מבנו שם) יוצא עם ישראל.

בהמשך אנו מוצאים את פרשת לך-לך שבה מסופר איך הקב"ה אומר לאברם "לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". אמנם אברהם נמצא בגשמיות וחומריות העולם: "ארצך", "מולדתך" ו"בית אביך" – דרגה המקבילה לגוף היהודי כפי שבחר בו ה' למרות שהוא זהה לחלוטין לגופי אומות העולם. אולם, כעת הגיע הזמן להתקדם, ללכת "אל הארץ אשר אראך". לארץ שבחרתי בשבילך ובשביל זרעך. ועל ידי זה נעשה גם "ארצך" – כפי שמוסבר בפנימיות התורה: "אראה ואגלה אותך בעצמך", שעל ידי שהיתה אצלו הליכה שלא בערך, מגלה הקב"ה – על ידי בחירתו בבני ישראל – את מציאותו האמיתית של אברהם ושל כל יהודי – מי הוא ומה הוא.

יש את דרגת היהודי כפי שהוא בתוך העולם – כפי שבחר בנו ה' דווקא מצד גופנו, וכפי שאנחנו עובדים בתוך מציאות העולם, ויש את היהודי כפי שהוא למעלה מהעולם, מצד נשמתו, ולאחר מכן – מצד עבודתו בעולם בקיום תורה ומצוות, שעל ידי כך הוא מתעלה.

חודש תשרי על כל חגיו, מבטא את הדרגה שלנו כפי שהיא למעלה מהעולם, ושאר השנה כולה-את העבודה בעולם. כאשר אנו קוראים בתורה, בשבת בראשית שבסיום חודש תשרי, "בראשית ברא אלוקים" אנו מאחדים את שני העניינים - ב' ראשית: ישראל כפי שהם למעלה מהעולם, וישראל כפי שהם תחילת הבריאה. מקריאת התורה הזו מקבלים את הכח למשך השנה כולה להמשיך את דרגתנו האמיתית בעולם, ולעשות עבודה זו כראוי.

בכל מצב – עם ישראל הוא העם הנבחר.

ראינו, שדווקא בעולם הזה, החומרי, מודגשת עוד יותר מעלתו של היהודי-דווקא כאן רואים את הבחירה של הקב"ה בו, ומכך אנו למדים על התנהגותו ואופן חשיבתו והתנהלותו בחיי היום-יום: זה שאנו בגלות, ונאלצים לקבל "טובות" מאומות העולם, אין זה גורע מדרגתנו או מעמדנו בעולם! ולא משנה כלל מה היא דרגתנו כרגע ברוחניות – אנחנו העם הנבחר מצד עצם גופנו וקיומנו.

אמנם ההלכה קובעת ש"דינא דמלכותא דינא" – יש להשמע להוראות המדינה בה אנו גרים, גם אם הממשלה היא של גויים, אך המדובר הוא אך ורק בעניינים גשמיים מסויימים, כמו דיני מיסים, וכדו'. וכן הוא הדבר בקשר ל"אל תתגר בגויים" – לא משום שאנו יראים מהם אנו מצווים שלא להתגרות בהם, שהרי אנחנו תכלית העולם, והם נועדו לשרת מטרה זו! אלא רק משום שכך רצה הקב"ה שיהיה הסדר בזמן הגלות. אך בכל ענייני תורה ומצוות אין חלילה להרכין ראש או להשמע להם כלל.

וככל שהולכים ומתקרבים לגאולה האמיתית והשלמה, רואים איך אומות העולם עצמם יותר מכירים (וקוראים) לעם ישראל "העם הנבחר", ומסייעים להם: כמו הרשות שקיבלו היהודים בברה"מ לקיים מצוות ולעלות לארץ ועוד, ועד לסיוע המובא בנביא: "והיו שרים אומניך" בגאולה האמיתית והשלמה מיד ממש. (ע"פ שיחת ש"פ בראשית, ה'תשנ"ב)

הארץ הזאת היא שלנו! (מדברי הרבי בשיחה)

המסקנות הנובעות מכל הדברים הן:

קיומו של עם ישראל הוא נצחי, ולא תלוי בשום גורם נוסף.

ארץ ישראל ניתנה ושייכת לעם ישראל (גם לדעת האומות, המכירות באמיתות וקדושת התנ"ך) אין צורך להיכנע או לחשוש מאומות העולם, גם לא כאלו שאנו מקבלים מהם טובות.

חס ושלום לא שייך בכלל לתת לגויים שטחים מארץ ישראל.

"המעשה הוא העיקר" - הוראות מהשיחה

לא להכנע ללחץ אומות העולם בנושא תורה ומצוות בכלל,

ובנושא שלמות ארץ ישראל בפרט, שזה דבר הנוגע בפיקוח נפש.

להוסיף בלימוד תורה וקיום מצוות, ולהקפיד במיוחד על אמירת חת"ת.